

Täysistunto

Tiistai 1.12.2020 klo 14.01—20.04

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain 7 luvun väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 234/2020 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Ministeri Henriksson, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.01 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Koronaviruspandemia on kurittanut yhteiskuntaamme monin tavoin, ja joillekin pandemia on valitettavasti tarkoittanut lomautuksia tai jopa työpaikan menettämistä. Nämä ovat yksilölle hyvin raskaita kokemuksia.

Hallitus haluaa tukea kansalaisia ja turvata heidän oikeutensa erityisesti tällaisena aikana, kun monet joutuvat ottamaan velkaa päästäkseen kriisin yli. Kuluttajan aseman helpottamiseksi ja velkaongelmien vähentämiseksi eduskunta hyväksyi kesällä lain, jolla tilapäisesti laskettiin puhtaiden rahaluottojen korkokatto 10 prosenttiin sekä kiellettiin luottojen ja luoton välityspalvelujen suoramarkkinointi. Laki on voimassa tämän vuoden loppuun.

Coronavirusepidemin har drabbat vårt samhälle på flera olika plan. För en del människor har epidemin tyvärr inneburit att de har blivit tillåtna eller till och med blivit uppsagda. Under dessa exceptionella förhållanden är det viktigt att regeringen stöder befolkningen och tryggar medborgarnas rättigheter.

För att stärka konsumenternas ställning och minska skuldproblemen godkände riksdagen i somras en temporär lag genom vilken man sänkte räntetaket för rena penningkrediter till 10 procent och förbjöd direktmarknadsföring av krediter och kreditförmedlingstjänster. Lagen gäller till slutet av detta år.

Arvoisa puhemies! Valitettavasti emme ole vielä päässeet eroon koronaviruspandemiasta. Hallitus on tämän johdosta arvioinut, että on syytä jatkaa kuluttajaluottojen tilapäisesti tiukempaa sääntelyä vielä ensi vuonna.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2020 vp

Tyvärri har vi alltså inte övervunnit coronaviruspandemin, och regeringen har därför kommit till slutsatsen att det finns skäl att fortsätta tillämpa även de temporärt striktare bestämmelserna om konsumentkrediter ännu nästa år.

Hallitus on siis nyt antanut esityksen, jossa ehdotetaan jatkettavaksi tilapäistä 10 prosentin korkokattoa. Voimassa olevan väliaikaisen lain tavoin korkokatto ei koskisi yleisluottokorttiluottoja tai muita hyödykesidonnaisia luottoja. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi erissä maksettavaan autoon, sohvaan tai pesukoneeseen sääntelyä ei sovellettaisi, vaan se kohdistuisi puhtaisiin rahaluottoihin.

Tilapäistä korkokattoa sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen tehtäviin sopimuksiin. Tämän lisäksi sitä sovellettaisiin ennen lain voimaantuloa tehtyihin jatkuvaa luottoa koskeviin sopimuksiin silloin, kun kuluttaja tekee nostoja tämän uuden lain voimassaoloaikana.

Nyt ehdotettavaa korkokattoa ei siis sovellettaisi tänä syksynä tehtyihin luoton nostoihin. Näiden nostojen korko voi luottosopimuksen ehdoista riippuen nousta vuodenvaihteen jälkeen yli 10 prosenttiin. Tämän ratkaisun syynä on se, että taannehtiva soveltaminen voisi olla ongelmallista perustuslaissa turvattuun omaisuuden suojaan liittyvistä syistä.

Kuten aikaisemmankin väliaikaisen lain, nytkin ehdotettavan lain suoma helpotus on tilapäinen. Kun lain voimassaoloaika päättyy, korko voi nousta korkeammalle tasolle. Tätä seikkaa ei ole tuotu nyt voimassa olevan lain aikana mainonnassa aina asianmukaisesti esiin, mikä on voinut johtaa kuluttajia harhaan. Siksi nyt asetettaisiin entistä laajempi velvollisuus varoittaa kuluttajia mahdollisesta koron nousemisesta.

Esityksessä ehdotetaan myös tilapäisen suoramarkkinointikiellon jatkamista pienin kevennyksin. Kuluttajaluottoja tai luotonvälittäjien omia palveluja, kuten lainankilpailutuspalveluja, ei pääsäännön mukaan saisi suoraan markkinoida esimerkiksi sähköpostilla tai tekstiviestillä. Tältä osin tarkoituksena on estää se, että markkinointia kohdistettaisiin päälle käyvin keinoin nimenomaan sellaisiin kuluttajiin, jotka ovat koronavirustilanteen vuoksi taloudellisissa vaikeuksissa.

Lain ehdotetaan tulevan voimaan tammikuun alusta, ja se olisi voimassa syyskuun loppuun saakka. — Kiitoksia.

18.06 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Jo toinen erinomainen esitys hallitukselta velkaantumisongelmaan puuttumiseksi tältä päivältä. Jatkakaa samalla tiellä, ja tulette saamaan paljon kiitosta. Tulette varmasti pelastamaan monen ihmisen henkilökohtaisen tilanteen näillä esityksillä. Toivottavasti niitä tulee todella paljon tulevaisuudessakin.

Koronakriisi horjuttaa koko yhteiskunnan rakenteita ja maamme kotitalouksia. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat ne kansalaiset, jotka kamppailivat velkaongelmien kanssa jo ennen koronakriisiä. Työtilanteen heikentyminen ja kasvaneet kulut ovat entisestään syventäneet monien kohdalla taloudellista ahdinkoa. Viimeinen asia, jota tässä tilanteessa kaivattaisiin, olisi antaa pikavippifirmoille vapaus hyödyntää kansalaisten ahdinkoa kriisin keskellä. Siksi pidän tärkeänä tätä hallituksen esitystä kuluttajansuojalain 7 luvun väliaikaisesta muuttamisesta, jolla hillitään kulutusluottojen korkeita korkoja ja rajoitetaan kulutusluottojen aggressiivista markkinointia. Samalla puututtaisiin aiemman väliaikaisen sääntelyn kiertämiseen, jota pikavippifirmat tyypilliseen tapansa ovat harjoittaneet kansalaisten ja yhteiskunnan kustannuksella.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2020 vp

Arvoisa puhemies! Velkaongelmia ja niiden ratkaisua tulisi tarkastella koronakriisiä pidemmällä aikavälillä. Noin 400 000 maksuhäiriömerkintäistä suomalaista on selkeä viesti siitä, että jotain pitää tehdä myös näiden väliaikaisten toimien ja koronan jälkeenkin. Jos jotain positiivista halutaan kaiken tämän keskellä löytää, tarjoavat nämä pikavippifirmoihin kohdistuvat väliaikaiset sääntelytoimet kallisarvoista tietoa siitä, miten riistoon on mahdollista tulevaisuudessa puuttua ja miten velkaongelmien määrä saadaan käännettyä laskuun. Sama koskee peliautomaattien väliaikaista sulkemista.

Etenkään koronakriisin horjuttamalla Suomella ei ole varaa palata samalle tielle, jossa velkaongelmien annetaan syventyä sekä maksuhäiriömerkintöjen ja peliongelmiin määrät kasvavat vuosi vuodelta. Väliaikaisia toimia on tässä akuutissa tilanteessa jatkettava, ja niistä on otettava oppia tuleviin ratkaisuihin, jotta voidaan puuttua niihin synkkiin kohtaloihin, joihin velkaongelmat kansalaisia ajavat. — Kiitos.

18.08 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kuluttajansuojalain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimassaoloa jatketaan ensi vuoden syyskuun loppuun saakka, kun voimassaolon oli syytä päättyä vuoden vaihteessa. Samassa yhteydessä sääntelyyn esitetään muutamia muutoksia.

Koronaan kytkeytyvien taloudellisten haasteiden jatkuessa on oletettavaa, että monet kuluttajat joutuvat entistä enemmän turvautumaan luottorahoitukseen. Vallitseva tilanne korostaa tarvetta jatkotoimenpiteille, eikä mitään perusteita luopua kuluttajien suojaksi säädetyistä muutoksista mielestäni ole.

Pidin väliaikaista sääntelyä tarpeellisena keväällä, ja tuen esitystä myös nyt. Korkokatto tulee säilyttää 10 prosentissa ja maksujen korotukset kieltää.

Arvoisa puhemies! Pidemmällä tähtäimellä kaikkien vakuudettomien kuluttajaluottojen markkinointia tulisi tarkastella uudelleen ja säännöksiä tiukentaa pysyvästi. Koska näitä väliaikaisia muutoksia korkosääntelyyn on nyt tehty, onkin erittäin oleellista tehdä niistä huolellista tilastointia ja jälkiarviointia. Tietoa voitaisiin hyödyntää tulevilla hankkeilla, lakiuudistuksissa ja parantaa vaikutusarvioinnin laatua.

18.10 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa herra puhemies! Pidän tätäkin lakiesitystä aika onnistuneena ja tarpeellisena tässä tilanteessa. Kiitoksia vain ministerille.

Yhden yksityiskohdan haluaisin nostaa esiin, kun tässä ministeri puhui taannehtivasta lainsäädännöstä ja kuinka sitä ei välttämättä olisi mahdollista tässä tilanteessa soveltaa. Muistuu mieleeni tässä edustaja Laakson jättämä lakialoite, jossa oli kuitenkin huomioitu asia sillä tavalla, että myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin jatkuvaa luottoa koskeviin sopimuksiin, siltä osin, kuin kyse on lain voimaantulon jälkeen tehtävistä luoton nostoista, tätä sovellettaisiin. Eli käsitykseni on kuitenkin sellainen, että nimenomaan jatkuvia luottoja koskien tämä olisi ihan mahdollista toteuttaa. Sitten nämä kertaluotot ja muut ovat asia erikseen ja aivan näin, kuten ministerikin tuossa aiemmin totesi. — Kiitoksia.

18.11 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Todellakin kiitokset hallitukselle ja ministerille tästä esityksestä.

Tosiaankin tein ja viime viikolla oli keskusteluissa — teinhän sen jo aikoinaan keväällä — lakialoite, missä todellakin oli se korkokatto 10 prosenttia koko ajan. Käytännössä katsoen, vaikka nyt eletään koronan aikaa ja ongelma-aikaa, se ongelmahan ei nyt toisaalta tämän koronan osalta muutu, vaikka korona tästä hellittäisikin. Ihan samalla lailla ihmiset

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2020 vp

ovat vaikeuksissa niitten kohtuuttomien korkojen kanssa. Olisin kyllä todella iloinen, jos edes harkittaisiin sitä, että tästä ei jätettäisi väliaikaista, vaan tästä tehtäisiin pysyvä ratkaisu, koska oikeasti velallisten määrä kasvaa ja kasvaa vuositolkulla, ja se tulee oikeasti yhteiskunnalle maksamaan lieveilmiöitten takia todella paljon, koska siellä rikkoutuu perheitä ja siellä rikkoutuu elämiä ynnä muuta. Elikkä tuskinpa me yhteiskunnallisesti huonompaan suuntaan menisimme, vaikka me jättäisimme tämän korkokaton pysyväksi. — Kiitoksia.

18.12 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä kuluttajansuojalain väliaikainen muuttaminen, eteenpäinvieminen, on erittäin perusteltu. Tässä tuli jo esille se, että näiden pikavippifirmojen kohtuuton käyttäytyminen — kohtuuttomat korot, erityyppinen aggressiivinen markkinointi — on johtanut erittäin vaikeisiin tilanteisiin, ylivelkaantumiseen asetelemissa, joissa ihmiset eivät tahdo selvitä enää ollenkaan elämässään eteenpäin. Tämä korkokatto on erittäin perusteltu.

Arvoisa puhemies! Tämä koronaepidemia ja siihen liittyneet toimet kaikkine taakkoinen ja ongelmien ovat tietysti tehneet myöskin paljon hyvää sikäli, että me olemme joutuneet uusimaan lainsäädäntöämme monissa kohdissa ja myöskin käyttäytymistämme muuttamaan. Saattaa olla, että kun ihminen on toimija, joka myöskin oppii uudesta, niin tässä on varmasti moniakin yhteiskunnallisia toimintoja, jotka me tulemme ehkä jatkossa sitten ylläpitämään, oppien tästä koronasta, koronaviruksen toiminnoista, omaa elämäämme nyt sitten ikään kuin — eikä ainoastaan ikään kuin vaan aidosti — kohentaen. Tässä minusta on malliesimerkki yhdestä lainsäädännön muutoksesta, joka saattaisi luonteeltaan ehdottomasti olla sellainen, että ministeriön kannattaisi tutkia sitä vaihtoehtoa, että tästä tulisi aidosti pysyvä käytäntö eikä vain väliaikainen, tilapäinen, niin kuin tämä nyt on. Tässä selvästi on tarvetta pysyväälle lainsäädäntöuudistukselle.

18.14 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämä lakiesitys on hyvä ja tärkeä, ja on hyvä, että tätä 10 prosentin korkokattoa ollaan jatkamassa sinne ensi vuoden puolelle syyskuun loppuun saakka. Ja on hyvä, että täällä eduskunnan salissa käydään keskustelua yleisesti liittyen luottoihin ja korkokattoon ja siihen ihmisen hätään ja ahdistukseen, mikä silloin tulee päälle, kun on monta luottokorttia ja on monta velkaa ja on mahdottomuus selvitä niistä veloista. Silloin juurikin käy niin, että olemme inhimillisen kriisin keskellä, ja siinä kärsii perhe, siinä kärsivät lapset, siinä tulee isoja vaurioita.

Tulee mieleeni se, kuinka paljon voidaan sitä luotonottajaa rahastaa ja voisiko se korkokatto olla vieläkin matalampi. Missä se säädellään, että sen tulee olla se 10 prosenttia? Voisiko se olla vieläkin matalampi? Ja kannatan kyllä edustaja Laakson tekemää lakialoitetta siitä, että tämä korkokatto voisi olla myös pysyvä ratkaisu. Se voisi tuoda jonkinlaista valoa sitten sen henkilön elämään, jolla on paljon luottoa maksettavana, koska se on ihan loppumaton suo, se ei koskaan vähene. Se ei todellakaan ainakaan nopeasti vähene.

Tämä koronaviruksen on osoittanut sen, miten veitsenterällä me itse asiassa elämme, miten helposti ja nopeasti se oma talous romahtaa, kun vaikka se työpaikka menee ja joutuu irtisanotuksi tai lomautetuksi. Ja pahoin pelkään, että tulossa on omaisuuden uusjako. Se tarkoittaa sitä, että ihmiset joutuvat siinä taloudellisessa hädässä myymään omaisuuttaan ja luopumaan siitä, mitä omistavat, tai sitten velkataakan ollessa niskassa joutuvat myymään asuntonsa, ehkä sen kesäpaikkansa. Eli tällaisia riskejä, vaarojahan, tässä nyt on, että ihmiset eivät pärjää, eivätkä selviä siinä arjessaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2020 vp

Samaan aikaan tasavero on kaikille samanlainen. Ruoka maksaa jokaiselle yhtä paljon, on rikas tai köyhä, joudut maksamaan sen alvin, samoin on polttoaineiden verotuksen kanssa. Kaikesta maksat, niin kyllähän se tuntuu epärealistiselta, voisi ajatella näin.

Kysyisin ministeriltä, mitä vastaisitte näihin ajatuksiini. Ovatko ne ollenkaan sellaisia, että niitä pystyy jakamaan, ja mitä olisi tehtävissä sille, että jokainen ihminen selviäisi eikä päätyisi epätoivoisiin tekoihin sen takia, että rahat eivät riitä? Aina ajattelen itse, että niin kauan kuin rahalla selviää, niin pääsee vähällä, mutta 90-luvun lamasta lähtien tilanteet ovat olleet ihmisille niin vakavia, että on jopa tehty itsemurhia sen takia, että on menetetty se totuttu talous, ja tällöin kyllä on kohtuuttomista menetyksistä kysymys.

18.17 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Jatkaisin oikeastaan näiden edellisten edustajien erinomaisten puheenvuorojen hengessä.

Täällä eduskunnan puolella vaikuttaa olevan kovin yksimielinen olo näiden velkaantumisasioiden suhteen, ja siksi kysyisinkin siitä, että toisin kuin tässä konkurssilain muutoksen kohdalla, tässä kuluttajansuojalain muutoksen kohdalla voitaisiin itse asiassa puhua pysyväisluonteisesta muutoksesta, jos hallitus toisi tämän omana esityksenään. Kysyisinkin tosiaan: Onko olemassa siis jonkunlaisia tummia pilviä taivaalla, miksi tällaista muutosta ei ehkä voitaisi tuoda? Voisitko ystävällisesti analysoida sitä tilannetta? Olisiko semmoinen tilanne mahdollinen, että päästään siihen?

Ja toinen kysymys, minkä haluaisin teille esittää: Minkälaista seurantatyötä tai tutkimustyötä tullaan nyt tekemään siihen liittyen, kun on tämä muutos ollut voimassa ja jatkuu, eli miten sen jälkeen näitä tuloksia katsotaan, miten niitä on seurattu? Eli miten aiotaan sitten oppia siitä, miten tämä on vaikuttanut velkaantumiseen ja velkaantuneen tilanteeseen? — Kiitos.

18.18 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa puhemies! Tässä on lakiesityksiä suitsutettu siihen malliin, että jatketaan valitulla linjalla.

Kun tässä edustaja Tynkkynen puhui pysyvämmissä muutoksista, onko näitä harkittu, niin otan esiin toisen tällaisen oikeusministeriössä olevan tähän liittyvän asian eli yritys-saatavien perintäkulut, joihin sovellettaisiin kuluttajasaatavien tasoa. Käsittäakseni tämä on ainakin ollut valmisteilla, ja siihenhän hallitus esittää, että pienten ja keskisuurten yritysten aseman helpottamiseksi perintälakiin tehtäisiin tilapäinen muutos, jolla kuluttajasaatavien perintäkulojen enimmäismääriä sovellettaisiin myös yritys-saatavien perintään, kun velallisyrittäjä on pk-yritys. Onko myös tätä harkittu siitä näkökulmasta, minkä edustaja Tynkkynen otti tässä esiin, että myös tästä tulisi sitten pysyvämpi muutos? Uskoisin, että tällä olisi hyvin laajaa kannatusta pienyrittäjien puolelta.

18.19 Riitta Mäkinen sd: Puheenjohtaja! Osaltani totean vain sen, että kun talousvaliokunta viime keväänä teki tämän aikaisemman päätöksen korkokaton alentamisesta 10 prosenttiin, niin yleisesti ottaen voidaan sanoa, että nämä perusteet nytten tämän lainsäädännön jatkamiselle eivät ole hävinneet yhtään mihinkään.

On ihan päivänselvä asia, että yksistään tämä korkokatto ei ratkaise ylivelkaantuneisuuteen liittyviä ongelmia. Me tiedämme, että tarvitaan paljon muitakin toimia, mutta tosiasia on kuitenkin se, että tässä vaikeassa taloudellisessa tilanteessa lähtökohtaisesti ennestään maksukyvyttömien ihmisten epätoivoisen tilanteen jatkaminen sillä, että heille myönnetään hyvin korkeakorkoisia vakuudettomia luottoja on, voisin sanoa jopa, täysin edesvas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2020 vp

tuutonta toimintaa. Tästä syystä minusta meillä on tässä talossa vastuu ja velvoite huolehtia siitä, että tätä tilannetta ei nyt tässä vaiheessa ainakaan pahenneta.

Jonkun verran on keskustelua liittynyt myös siihen, olisiko tämä väliaikainen lainsäädäntö lisännyt maksuhäiriömerkintöjen määrää, ja nyt ainakin ne selvitykset, mitä on toistaiseksi saatu Takuusäätiöltä ja myös Kuluttajaliiton puolelta, osoittavat, että tällaista ei ole tapahtunut suoranaisesti. Maksuhäiriömerkintöjen määrä ei ole merkittäväällä tavalla kasvanut siitä, mitä se trendi on ollut aikaisempina vuosina. Mutta me tiedämme, että nämä vakuudettomat luotot näillä käsittämättömän korkeilla 20 prosentin koroilla ovat yksi suurimpia syitä, jotka tässä yhteiskunnassa ihmisten ylivelkaantuneisuutta ja tilannetta pahentavat, ja sen takia koronakriisin keskellä tämän lainsäädännön toistaiseksi jatkaminen on perusteltua.

Totean vielä sen, että SDP:n tavoitteena on pitkään ollut näiden niin sanottujen pikavippien, vakuudettomien luottojen kieltäminen kokonaan. Uskoisin, että me olemme tästäkin aika lailla yhtä mieltä. Kyllä meillä tässä yhteiskunnassa pitää ihmisillä olla ensisijassa muita keinoja vastata näihin akuutteihin tilanteisiin ja saada apua vaikeisiin tilanteisiin kuin se, että joudutaan niinkin onnettomaan tilanteeseen, että turvaudutaan näihin pikavippeihin.

18.22 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson: Arvoisa puhemies! Kiitos edustajille myös tässä asiassa siitä tuesta, minkä olette täällä tänä iltana näyttäneet.

Tämä on vaikea tilanne, missä me nyt olemme, ja on tietenkin niin, että kansalaiset tarvitsevat kaiken sen tuen, minkä hallitus pystyy antamaan. Onneksi eletään pohjoismaisessa demokratiassa, jossa me olemme pitäneet huolta myös siitä, että meillä on toimiva sosiaaliturvajärjestelmä, ja se ehkä nyt vastauksena edustaja Juvosen kysymykseen siitä, miten hallitus näkee tämän kokonaistilanteen. Meillä on perusturva ja meillä on asumistuki ja niin edelleen. Me yritämme hoitaa asioita niin, että jokaisesta suomalaisesta pidetään huolta.

Tässä laissahan on nyt tarkoitus pidentää korkokattosäätelyä niin, että se 10 prosentin korkokatto olisi voimassa ensi vuoden syyskuun loppuun asti. Nyt tänä aikana kun tämä on ollut voimassa, voidaan sanoa, että tämä on toiminut suht koht hyvin, mutta se on myös tietänyt sitä, että ne, jotka ovat hyvin, hyvin tukalassa taloudellisessa tilanteessa, eivät enää saa näitä pikavippejä. Ehkä se on sitten ollut se tarkoituskin, että jos on niin ylivelkaantunut, että ei pitäisi ottaa enää luottoa, niin se, että korkokatto on laitettu 10 prosenttiin, on johtanut käytännössä myös siihen — ja se on kaikkien hyvä tiedostaa — ja tietänyt myös sitä, että kaikki eivät niitä pikaluottoja saa samalla tavalla kuin aikaisemmin. Tämä on tullut esille, eliikka tiukka korkokatto toisaalta vaikeuttaa tilapäisesti erityisesti kaikkein heikoimmassa taloudellisessa asemassa olevien kuluttajien luotonsaantia. Useat pikaluottoyritykset ovat Kilpailu- ja kuluttajaviraston havaintojen mukaan lopettaneet uusien luottojen myöntämisen ja uusien nostojen tarjoamisen vanhojen luottosopimusten perusteella kokonaan tai ilmoittaneet myöntävänsä vain uusia nostoja jo olemassa olevista luotoista.

Sitten toisaalta osa kuluttajista on nyt saanut luottoa aiempaa edullisemmin, ja se on ollut tavallaan sitten se myönteinen puoli. Se on ollut tässä se hyvä asia. Kun tässä nyt nostettiin esille, voisiko tästä tehdä pysyvää lainsäädäntöä, niin juuri tätä meidän pitää nyt arvioida ja pitää käydä kaikki nämä kokemukset lävitse, ja on ilman muuta selvää, että kaikki lausunnonantajat eivät ole tyytyväisiä siihen, että tätä nyt pidennetään. Osa lausunnonantajista on erittäin tyytyväisiä siihen, eliikka lausuntopalaute menee myös laidasta laitaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2020 vp

Hallituksen näkemys on nyt se, että koska tämä koronapandemia edelleen on täällä meidän keskellämme, ja koska me näemme, että me voimme edesauttaa kansalaisten tilannetta myös tällä sääntelyllä, niin sen takia se tuodaan tänne, ja mennään tällä nyt syyskuun loppuun mennessä, mutta oikeusministeriössä tehdään sitä vaikuttavuusarviointia. Siellä tehdään paljon muutakin, ja me ensi vuonna lisäämme resursseja velkaneuvontaan ja olemme myös nyt aloittaneet tämän maksuhäiriömerkintöjen lyhentämisen valmistelun. Tässä muutama nosto niistä asioista, jotka ovat nyt vireillä tällä hetkellä. Erittäin tärkeitä kaiken kaikkiaan. Positiivinen luottorekisterihän on myös valmistelussa, [Puhemies: Aika!] ja sekin tulee sitten aikanaan tänne eduskuntaan.

18.26 Riitta Mäkinen sd: Arvoisa puhemies! Minusta ministeri mainitsi tässä ihan keikeisen seikan. Todella tämä korkokaton alentaminen on tarkoittanut sitä, että kaikki ihmiset eivät enää saa näitä vakuudettomia luottoja, mutta juuri tässähän se idea onkin. Eli ihmiset, jotka ovat lähtökohtaisesti jo niin vaikeassa tilanteessa, että heillä ei ole mahdollisuutta saada enää luottoa muuta kautta, ovat saaneet tällä 20 prosentilla uuden vakuudettoman luoton, pahimmassa tapauksessa edellisten luottojen maksamiseksi. On tiedossa, että nyt kun tämä 10 prosentin korkokatto on ollut olemassa, nämä monet luottolaitokset eivät yksinkertaisesti enää silloin voi myöntää näitä luottoja näille ennestään maksukyvyttömille, ja juuri tähän tässä haetaan.

Lähtökohtahan on tietenkin se, että kyllä näille ihmisille täytyy löytyä muita ratkaisuja kuin uusi pikavippi. Me tiedämme, että meillä on esimerkiksi Takuusäätiössä ihmisiä, jotka ovat loppuviimein tulleet sitten raskaimman prosessin kautta heille, ovat maksuhäiriömerkintöjen edessä, ja siellä suurimmat summat ovat olleet jopa 40 000 euroa pelkästään pikavippejä. Aina on otettu uutta ja ennen kaikkea siis saatu korkeakorkoista pikavippiä, on maksettu näitä aikaisempia pikaluottoja. Eli tämän kierteen katkaiseminen on äärimmäisen tärkeää, ja juuri siinä ministeri sitten totesi näistä muista keinoista auttaa.

Sosiaalinen luototus tulisi valtakunnallistaa, se on äärettömän hyvä tapa auttaa ihmisiä siinä vaiheessa, kun ei puhuta vielä useista, useista tuhansista euroista. Mutta ihmiset ovat hyvin eriarvoisessa asemassa vielä tänä päivänä suhteessa siihen, saavatko he tätä palvelua vai eivät, koska kaikissa kunnissa sitä ei ole. Myös Takuusäätiön resurssien pitää olla riittävät, että he pystyvät osaltaan sitten vastaamaan näihin luototukseen liittyviin kysymyksiin, ja sitten toisaalta tämä yleinen talous ja velkaneuvonta, sen lisääminen, että ihmiset saisivat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa apua ja tukea, neuvontaa, kuinka niistä tilanteista selviää. Nämä ovat minusta niitä avainasioita, joilta meidän täytyy tässä rinnalla viedä eteenpäin.

Ja totean kyllä vielä sen, että mitä tulee tähän maksuhäiriömerkinnän nopeampaan poistamiseen rekisteristä, se on minusta erittäin hyvä suuntaus. On täysin kohtuutonta, että ihmiset, jotka ovat suorittaneet velkansa, hoitaneet asiansa kuntoon, joutuvat kohtuuttoman pitkiä aikoja kärsimään sitten kuitenkin niistä seuraamuksista. Me tiedämme, mitä maksuhäiriömerkintä ihmisille tarkoittaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Arvoisat edustajat! Nyt totean, että tässä on minuutti etukäteen varattua aikaa ja kolme puheenvuoroa, eli kuuntelen, miten puhutaan, ja sitten teen ratkaisun, missä kohtaa keskustelu keskeytetään ja jatketaan myöhemmin illalla. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2020 vp

18.29 Sebastian Tynkkynen ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Arvoisa ministeri, puhuitte siitä, kuinka hallituksen esityksen myötä olette saaneet erisuuntaisia lausuntoja tähän teidän esitykseenne liittyen, mutta en olisi siitä ollenkaan huolissani. On aivan selvää se, että pikavippifirmojen voitot eivät tule olemaan tulevaisuudessa niin isoja, mutta eivät-köhän nämä firmat ole jo aika monta vuotta niitä kaikista hädänalaisimpia ihmisiä rahastaneet. Se, jos siellä ollaan häviöpuolella, ei haittaa ollenkaan.

Toisaalta mainitsitte juurikin ne tietyt ihmiset, jotka eivät enää pysty saamaan näitä pikavippejä. En olisi heidänkään puolestaan huolissani juuri sen takia, että todellisuudessa heidän taloutensa on jo romahtanut. Heillä on käytössään rahaa, mutta heidän taloutensa on oikeasti jo romahtanut, ja näillä uusilla pikavipeillä he ovat vain sitä korttitaloa pystyneet pitämään pystyssä. Heidän osaltaan on parempi, että se romahdus tulee aikaisemmin, jotta sitä velkaa ei kerry sitten kymppitonneja kymppitonniin päälle. Emme me muussakaan, esimerkiksi jos puhutaan vaikkapa huumeiden käyttäjistä, niin vaikka ne vieroitusoireet tulevat ja ikävä tilanne siinä kohtaa, kun se huumeiden käyttö loppuu, puhu siitä, että emme tekisi sitä interventiota. Mitä aikaisemmin tehdään, niin sitä parempi. Ja näin ollen antaa sen talouden romahtaa aikaisemmin, jotta sitä velkaa ei ehdi kertyä niin paljon sitten tulevaisuudessa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Laakso, lyhyt puheenvuoro, tai sitten jatkatte myöhemmin.

18.31 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Mäkinen osui kyllä naulan kantaan, koska juuri tuota tapaa, mitä edustaja Mäkinen toi esiin, kutsuttiin ennen koronkiskonnaksi. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.